

МЕТОДИЧНІ ОРІЄНТИРИ ВИВЧЕННЯ ІНТЕГРОВАНОГО КУРСУ «ПІЗНАЄМО ПРИРОДУ»

Сухомлин А. П.

Полтавський національний педагогічний університет імені В. Г. Короленка

З метою реалізації змісту природничої освітньої галузі Державного стандарту базової середньої освіти, для учнів 5-6 класів розроблено інтегрований курс «Пізнаємо природу» [1]. Провідна ідея створеного інтегрованого курсу – у процесі різноманітної діяльності учні набувають нові знання і досвід. Завдяки цьому набуте стає особистісно значущими, емоційно забарвленими, що стимулює інтерес пізнавати природу, поповнювати власну скарбничку знань, накопичувати досвід розв'язання навчальних завдань і життєвих проблем.

У центрі освітнього процесу – взаємодія вчителя й учнів. На початку кожного заняття роль вчителя полягає в тому, щоб створити в учнів позитивну мотивацію до пізнання того чи іншого об'єкта, допомогти учням виділити проблему, розподілити на групи згідно дослідницького завдання, обрати метод.

Варто взяти до уваги, що підібрані/розроблені до заняття завдання, мають бути орієнтованими на активну пізнавальну діяльність школярів. Тому важливо надавати перевагу проблемним запитанням, готової відповіді на які учні не мають, дослідницьким завданням, проєктам, відображенню результатів у формі презентацій, тематичним творчим есе. Водночас мінімізувати роль учня як ретранслятора навчальної інформації.

З метою забезпечення формування в учнів досвіду емоційно-ціннісного ставлення до світу необхідно надати заняттям емоційного забарвлення, збагатити палітрою цінностей (естетичними, моральними, практичними, пізнавальними, гігієнічними), якими учні повинні опанувати, розширити спектр емоційних станів, моральних проблем, посильних для розв'язання учнівством цієї вікової категорії, а також включити історичні аспекти змісту навчального матеріалу, реалізація яких у процесі навчання може викликати діалог часу і культур [2].

У формуванні емоційно-чуттєвої сфери школярів певну роль виконують практико орієнтовані завдання, під час виконання яких учень може відчувати свою значущість, радість за тих, кому допоміг.

Для розвитку мотивації необхідно надавати учням можливість обирати завдання чи спосіб діяльності, спільно формулювати мету уроку, враховуючи інтереси учнів і життєве значення вивчуваного матеріалу, використовувати цікаві повідомлення, парадоксальні факти і групову навчальну діяльність як форму співпраці учнів між собою і дорослими. Діяльність вчителя, орієнтована на зміцнення і розвиток мотивації п'ятикласників до вивчення навчального матеріалу включає такі види впливів:

- актуалізацію позитивних установок, що сформувались у школярів раніше;
- створення умов для появи нових мотивів, цілей і нових якостей (наприклад, усвідомленості);
- корекцію дефектних мотиваційних установок, зміну внутрішнього ставлення дитини до актуального рівня своїх можливостей і перспективи їх розвитку.

В ознайомленні школярів із способами діяльності та опануванні ними допоможуть завдання, в яких учням необхідно «покроково» проаналізувати діяльність, наприклад вказати що робили і для чого. Звернути увагу учнів на те, які дії допомогли досягти мети заняття чи окремого завдання, а що стало на заваді. Так учні зможуть проаналізувати послідовність дій, що призвели до успіху або дещо ускладнили його досягнення. На перших заняттях з вивчення курсу пропонувати готові схеми, а по мірі того, як розвиватимуться рефлексивні уміння, надавати учням частково заповнені схеми або заохочувати складати самостійно [3].

Для встановлення зв'язків між окремими діями необхідно використовувати завдання на встановлення пропущеного елемента розв'язання задачі (наприклад, вставити пропущене слово, додати в схему/таблицю елемент, якого бракує, визначити правильну послідовність).

Список використаної літератури

1. Державний стандарт базової середньої освіти. Затверджено постановою Кабінету Міністрів України від 30 вересня 2020 р. № 898. (2020).
2. [Електронний ресурс]. – URL: [https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/898-2020- %D0%BF#Text](https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/898-2020-%D0%BF#Text)
3. Біда Д., Гільберг Т., Колісник Я. Пізнаємо природу 2022. [Електронний ресурс]. – URL: <https://pidruchnyk.com.ua/1718-piznaiemo-pryrodu-bida-5-klas.html>

ПРЕДМЕТНИЙ ТИЖДЕНЬ ХІМІЇ, ЯК СПОСІБ АКТИВІЗАЦІЇ ПІЗНАВАЛЬНОЇ АКТИВНОСТІ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ

Титаренко В. І.

Сарський опорний ліцей Гадяцької міської ради

Зміни, що відбуваються сьогодні в суспільстві, кардинально впливають на освіту. Набирають вагомості інтеграційні процеси, демократизація, створення єдиного інформаційного простору, глобалізація тощо. Головним питанням сьогодення в системі нової освіти є опанування учнями вмінь і навичок саморозвитку особистості, що значною мірою досягається шляхом впровадження інноваційних технологій організації процесу навчання. При цьому можуть і повинні бути використані особистісно зорієнтовані інноваційні педагогічні технології. Ефективність їх використання значною мірою залежить від того, як реалізується творчий потенціал особистості учня [1].

Розвивати здібності дітей, виявляти обдарованих учнів, стимулювати їх творче самовдосконалення, творчу активність, дати їм ґрунтовні, міцні знання, озброїти їх практичним розумінням основ наук, підвищити інтерес до хімії, допомогти у виборі професії - це завдання, які дає можливість реалізувати позакласна робота з хімії. Основна мета позакласної роботи з хімії: допомога учням в формуванні стійкого інтересу до предмета, розширення світогляду та знань, формування життєвих та здоров'язбережувальних компетенцій. Окрім того, велика увага приділяється міжпредметним зв'язкам, що є дуже важливим для профорієнтації учнів і розуміння хімії у житті людини. Для забезпечення масовості необхідно залучати більш учнів до підготовки та участі в заході. Видовищність вимагає наявності яскравих, цікавих і пізнавальних дослідів. Диференційований підхід потребує участь в заходах учнів різних здібностей. Інтерактивність передбачає творчі можливості не тільки учнів, але й учителя. Однією із форм позакласної роботи з хімії є предметний тиждень [2].

Предметні тижні активізують пізнавальну діяльність здобувачів освіти, підвищують інтерес до вивчення предмету, сприяють покращенню засвоєння освітньої програми. Через предметний тиждень ми можемо залучити практично всіх здобувачів освіти до предметної діяльності, створити такі умови, за яких усі учасники освітнього процесу, протягом певного терміну буквально занурюються в запропоновану освітню галузь. Предметний тиждень — це сукупна форма методичної, освітньої та позакласної роботи в школі, що представляє багатоцільову єдність заходів, об'єднаних загальними завданнями. Заходи предметного тижня дозволяють створити додаткові умови для розкриття творчих здібностей учнів, виявити обдарованих та талановитих дітей та надати підтримку інтелектуальному розвитку.

Тиждень хімії в школі дає можливість вийти за межі стандартного уроку і сконцентрувати увагу на основних теоретичних та прикладних питаннях усього шкільного курсу. Протягом нього здобувачі освіти мають можливість перевірити свої знання та поглибити їх, не менш важливою є можливість розвитку навичок спілкування учнів при групових формах роботи. Школярі вчаться працювати в команді та контролювати свою поведінку одночасно з активізацією творчого потенціалу. Окрім того, він дає можливість дітям побувати доповідачами, опонентами, ведучими